

29.1.2009

Opetusministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto koskien raporttia Aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus, korkeakoulujen aikuiskoulutuksen nykytila ja kehittämiskohteet

Viite: Opetusministeriön työryhmämuistioita ja –selvityksiä 2009

Yksityisen Opetusalan Liitto ry, yksityisten ammattikorkeakoulujen työmarkkina- ja elinkeinopoliittisena edunvalvojana, haluaa tuoda lausuntonaan esille seuraavat näkemyksensä.

Työryhmän raportissa tulee selkeästi ilmi tarve laajentaa ja kehittää korkeakoulutettujen osaamisen kehittämismuotoja. Tarve on suuri, sillä korkeakoulutettujen osuus väestöstä ja työkäisistä on jo tällä hetkellä merkittävä.

Oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus

Työryhmä esittää kahta uutta kouluttautumismallia, joista toinen on oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus ja toinen on näyttöinä todettava erityispätevyys. Oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen kehittäminen korkeakoulututkinnon suorittaneille on tarpeellista ja kannatettavaa. Sen kehittämiseksi ja toteuttamiseksi tarvitaan työryhmän esittämä erillisrahoitus. *Erillisrahoitus on välttämätön ja työryhmän esittämän rahoitusmallin toimivuutta on seurattava* tarkasti ko. koulutuksen laadun varmistamiseksi. Toisin kuin työryhmä esittää, oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus tulee olla mahdollista *korkeakoulututkinnon* suorittamisen jälkeen.

Oppisopimustyyppinen tutkintokoulutus

Kun oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen toimivuudesta on saatu riittävästi käytännön kokemuksia, tulisi tarkastella mahdollisuutta *suorittaa ammattikorkeakoulututkinto oppisopimustyyppisesti*. Oppisopimuskoulutus on ammatillisessa koulutuksessa työelämälähtöinen koulutusmuoto, joten ammattikorkeakoulututkinnon suorittamismahdollisuus oppisopimustyyppisesti saataisi toisaalta korostaa ammattikorkeakoulujen työelämää ja aluekehitystä tukevaa roolia ja toisaalta varmistaa muun muassa työvoiman saatavuutta alueella. Oppisopimustyyppiseen toiminnan kehittämiseksi olisi käynnistettävä kehittämishankkeita.

Erityispätevyudet

Työryhmä ehdottaa osaamisen näyttämiseen perustuvien erityispätevyyksien käyttöönottoa toisena uutena koulutusmuotona jo korkeakoulututkinnon suorittaneille. Työryhmän perusajatus on kannatettava ja sitä *tulee kehittää edelleen*, kuten raportissa viitataan. Keskeistä on pohtia myös sen rahoitusmallia ja istuvuutta ohjausjärjestelmään yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.

Erilliset opinto-oikeudet

Työryhmän esittämä erillisten opinto-oikeuksien käytön lisääminen tutkinnon osan suorittamiseen on hyvä ja kannatettava tapa, jolla ammattikorkeakoulut voivat vastata entistä paremmin sekä työntekijöiden että työelämän tarpeisiin. *Jos tällainen koulutusmuoto lisääntyy selkeästi, edellyttää se toiminnan rahoituksen ja opiskelijamäärien vaikutuksen tarkastelua suhteessa ammattikorkeakoulujen ohjausjärjestelmään. Rahoitus ei voi olla pois ammattikorkeakoulujen tutkintotavoitteisesta toiminnasta eikä erillisten opinto-oikeuden saajia voida lukea mukaan nykyiseen ohjauksen perusteena oleviin opiskelijamääriin.*

Resurssit ja ohjausmalli

Jotta korkeakoulujen aikuiskoulutuksen kysyntään voidaan vastata nopeasti ja laadukkaasti, tulee ammattikorkeakoulujen rahoituksen kehittämiseen kiinnittää huomiota sekä kokonaisuutena että erityisesti edellä esille nostetuissa asioissa. On oletettavaa, että toteutuessaan työryhmän esittämät uudet aikuiskoulutuksen muodot ja jo olemassa olevien muotojen käytön laajentaminen osoittautuvat suosituiksi. Tällöin ei tutkintoon johtavan koulutuksen ja -opiskelijoiden määrä ammattikorkeakouluissa kasvaisi. Siksi *rahoituksen tulee olla sellainen, että korkeakoulujen tutkintoon johtava koulutustehtävä ei kärsi ja että kaavailut muutokset toimivat odotusten mukaisesti.*

Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä ammattikorkeakoulujen ohjausmallissa nuorten ja aikuisten määrän erillisyydestä on syytä luopua ja siirtyä yhteen kokonaisopiskelijamäärään tutkintoon johtavassa koulutuksessa.

Tiedotustoimet

Raportissa esiintyy paljon erilaista terminologiaa, joka kaivannee täsmällisempää määrittelyä tai selkeytystä, jotta se kohderyhmä, jolle uudet toimet on suunnattu, pystyisi helposti tunnistamaan itselleen sopivimman koulutuksen.

Jos työryhmän esittämät toimet johtavat korkeakoulujen aikuiskoulutuksen kehittämiseen ehdotetuin tavoin, tulee opetusministeriön toimesta tai sen tuella *toteuttaa informaatiokampanja, joka on suunnattu erityisesti työnantajille ja työvoimatoimistoille.* Se tukisi kaavailtujen toimien jalkauttamista ja samal-

la vahvistaisi ammattikorkeakoulujen mahdollisuuksia vastata työelämän ja korkeakoulutettujen osaamisen kehittämisen tarpeisiin.

Yksityisen Opetusalan Liitto ry

Minna-Marika Lindström
elinkeinopoliittinen asiantuntija